

Vac.

.XIXXV

- n.s. Tuntorium. eyn stempfel. sicut aurifabri habent 3.
 f. p. Tunica. eyn rock 1.
 a. p. Tunicare. id est tunicam induere vel facere. 2.
 f. p. Turba est nomen gentile. eyn schar
 a. p. Turbare bedriegen idem et turbidare
 m.s. Turbidus id est confusus. bedriegt
 m. t. Turbo. omis. est proprium nomen viri
 m. t. Turbo. inis. i. vertigo vel storm wind
 f. p. Turbulentia. i. obscuritas. bedriegenisse
 m.s. Turbulentus. id est mestus. bedriegt
 f. p. Turdela. est nomen avis. eyn amstel
 ep.s. Turdus eyn brachvogel. oder wid hopf
 n.s. Turgere tullen. sicut pondus. vel schwellen
 m.s. Turgidus qui turgit Et capitur p superbiere
 f. p. Turingia est quedam puincia. doringen lant.
 m.s. Turingus eyn doring. quasi dura incus
 f. p. Turma id est turba vel societas
 f. p. Turenilla est nomen piscis. eyn stichling
 d. t. Turpis schänd oder schentlich
 m.s. Turzitus. gedurnet. 2.
 f. t. Turris eyn turne. 1.
 m. t. Turtur. eyn durteldube. vel nomen piscis. f. t. Versus
Hic turtur fit avis. hec turtur dicitur piscis
 f. p. Tussia. tullen land
 f. t. Tussis hüste. 2.
 n. q. Tussire hüssen. Tussitare idem 1.
 m.s. Tustanus eyn tustaner
 n. t. Tutamen. beschirmunge
 m. t. Tutor eyn beschirmer oder eyn fürmunder 2.
 a. t. Tutare sicher machen 1.
 m.s. Tutus ta tum. sicher 2.
 f. p. Tutela sicherheit oder beschirmunge 1.
 n.s. Tuinum. zwirn
 Tu pronomen. du

TAcare. i. ociare. müssig gen
 Vacca. eyn küw.
 Vaccinium eyn heidelbere.
 Dach est interiectio deridentis
 Vacillare. i. tituare oder wackeln

- m.s. **Vacius**. ledig. **Inde Vacuitas**
- n.p. **Vadare**. **ip** vadum transire **ip**zie watten 1.
- n.t. **Vado**. **is** **ere** **id** est **ip**ergere vel ire 4.
- a.p. **Vadiare** wetten 2.
- n.s. **Vadimonium** eyn pfant 3.
- n.s. **Vadum** eyn steg do man pber get 5.
- m.s. **Vasfer**. **i.** **sup**bus vel **calidus** ingeniosus
- d.p. **Vagari**. wandern
- m.s. **Vagus** a um wilde 6.
- n.q. **Vagire** kinder schweygen. oder singen. 3.
- f.p. **Vagina** eyn scheyd. 1.
- f.p. **Vaginula** diminutivum eyn kleyn scheyd. 2.
- m.q. **Vagitus** **us** **ui** **id** est. **letus**. weynunge. 4.
- m.s. **Vagulus**. **i.** **anulus** qui **vagatur** in **digito**. 5.
- a.t. **Valefacere** gesunt machen. 2. *Walburgis*
- n.s. **Valere**. ~~laudem~~ **gesunt** sein. 3.
- Vale** verbum defectivum. **sp** gesunt 1.
- n.s. **Valernum**. **i.** **vinum** nobile et **valens**. **Unde versus**. **Vivit**
in eternum qui **dat** **mih** **dulce** **valernum**.
- m.s. **Validus** starck oder wol mogen.
- f.t. **Validudo**. **i.** **sanitas** vel **firmitas**
- a.p. **Dallare**. beblancken oder vmbgraben
- f.t. **Dallis**. eyn tale.
- n.s. **Dallum** eyn blank v^l **monitio** **facta** **cir** **ca** **stabulum**. **Et**
recte **dicitur** **spacium** **inter** **duas** **fossas**. **vel** **iter** **fossam** **et** **murum**
vbi **fit** **expugnatio** **contra** **hostes**
- m.s. **Dallus**. **i.** **palus** **vinearum** **quia** **fit** **validus**
- f.p. **Valua** eyn port oder doze.
- Vane** adverbium. **i.** **inane** vel **inutiliter**.
- f.p. **Vanga** est **genus** **fossorij**. eyn karste.
- m.s. **Daniloquus**. eyn vnnutz sprecher. 3.
- f.t. **Danitas**. pbekept
- m.s. **Daniticus** **ca** **cum**. **vana** **dicens**
- m.s. **Danidus** a um. **idem** **qđ** **vanus**. 2.
- n.p. **Danare**. wannen. **vt** **frumenta**. 1.
- m.s. **Dannus**. **est** **instrumentum** **purgandi** **pabulum**. **wanno**
oder **eyn** **wurf** **schufel**.
- f.p. **Dapa**. **pe**. **est** **fel** **vin** **in** **hef**.
- m.s. **Vapidus**. **id** **est** **in** **insipidus** **supflus**.
- m.s. **Vanus**. **id** **est** **in** **an** **ia**. **vnnutz**.

Vap.

- m. t.** Vapoz dampf oder bronste
n. p. Vapozare. id est calorem emittere. dampfen
f. p. Vappa est vinum marcidum. doochen wine
Vapulari geschlagen werden
m. t. Varez die sene oder vnder dem knie
a. p. Variare wandeln.
f. p. Varica est vena que si leditur reddit hominem curuum.
m. s. Variculus. krumpffe 2.
m. s. Varicosus. id est instabilis. 1.
f. t. Varietas mancherley
m. s. Varius bunt oder mancherley
Das vasis. eyn vass 2.
Das vadis est fideiussor. eyn pfant 1.
m. s. Vassallus eyn leben mane
m. s. Vastus. i. amplius. vpt. vel magnus pfundus. vel leuus
 vel inanis vel nugatorius 3.
a. p. Vastare. i. euellere vel inuestigare vel destruere 1.
f. t. Vastitas. i. spernicies. schad vel pestis vel amplius 2.
m. t. Vates. id est sapiens eyn pphet
m. s. Vaticus. id est ppheticus 4.
m. t. Vaticinator eyn vorkündiger 2.
n. s. Vaticinium. willagunge 3.
d. p. Vaticinari. id est pphetisare. willsagen 1.
n. t. Vber. id est mamilla vel fruchtbar
n. p. Vberare. i. fecundare fruchtbar machen
f. t. Vbertas fruchtbarkeit 1.
adu. Vbi vbiqz vbiunqz idem sunt
Vbilibet. allen enden
m. s. Vbertus. i. abundans. vnde Vbertine aduerbiū 2.
m. s. Vdus a vno. id est illud quod habet humorem ab extrinseco
 pzie nals. Vnde Vditas. fuchtekeit
f. p. Vcordia. wemütikeit oder dorheit
Decors. i. stultus. vel sine corde
Destare id est portare
Destigal. furlone
f. t. Vestis eyn regel oder eyn kinbeine
m. t. Vestor eyn für man. Vestigatio. id est metio
d. t. Vagitabilis. erquicklich. Degitare erquicken
m. s. Vegetus. i. fortis vel validus
f. p. Vehementia. schnellekeit oder vnuersumelich

Pebemens quasi re habens in mente.

adū. **V**ehementer schnell.

Debere id est ducere

n. 8. Vehiculum est quoddam genus curzi. ex n schliet

n. t. Delam en eyn dōckdāch oder dōckunge

a. p. Delare id est tegere

n. 8. Delarium eyn döcklachen

Delle w^ellen verbum anozmalum

a. t. **B**ellere, vß ziehen, cder vß jetten das vnkrut

a. p. **Dellicare** id est reddere ledere vel mordere

n. t. **D**ellus fchepper. et capitur pro doctrina

o. t. **Delox** schnelle.

adū. **V**elociter schnelllich

m. t. **V**elox, eyn wint, et est canis quia velox est

n.8. Delum, eyn vorhang vel segel in naui. Etiam capitur pro panno quadragesimali pendente in templo. Del capitur p panno qua sanctemoniales coronantur in capite.

Delut id est sicut. Deluti idem ambo aduerbia.

f.p. **V**ena eyn ader. a venio quia per eam sanguis venit

n.8. Denabulum ein ieger spiess

o. t. Denalis, veyle vt in foro

f. t. **D**enatio iagunge **D**enaculum idem 2.

o.p. Denari wylt jagen 1.

m.t. Venatorieyn ieger a Venozaris

a. t. Denderre verkouffen

f. t. **D**edicatio. bietunge. vt raptos faciant 2.

a.p. **P**endicare **i**nsurpare **z**u vnrecht nemen vel acquirere 1.

f.in. Venecie vl venecis est ciuitas quedam pprie venedige

n. 8. Beneficium, bösheit oder vergifftnisse 2. **A**schwerer 3.

m.8. Denenificus, ey nvergiffetmacher oder eyn wurm be

f.p. Penenificima est domus in qua talis actus operatur 1.
n.s. Venenum vergiffit. Et dicitur a venio quia venenum rece-
ptum cito venit ad omnia membra

o. t. **V**enerabilis. erlich

Denerarijeren

f. p. Deniāto est gratia genad

¶ Venire vt est infinitiuus huius verbi. ¶ Veneo prima lon=

ga neutrum passiuum. tunc tantum valet sicut vendor. sed vt est
in finitiuis huius verbi. Denio prima breuis. tunc dicitur pro
prie kommen

1180

- m.t.** **Venter** dicitur a nomine ventus quia ventum concipit
- n.s.** **Dentilabrum** wurfschiffel oder wetter hane
- a.t.** **Dentilare** wehen oder winden vel spergere vel plicere vel executere vel inuestigare
- n.s.** **Dentilogium** eyn wetter han
- f.p.** **Dentosa et ventosum** idem eyn lasz kopf
- a.p.** **Dentosare** kopf setzen
- m.s.** **Dentofus** i. vento plenus superbus mendax
- f.t.** **Dentuositas** talis proprietates vel liberos lust 2.
- n.t.** **Dentrale** est zona vel vinculum iuxta ventrem 1.
Dentiloquus i. loquens per ventum vide *Dentilogium*
- a.p.** **Vendicare** i. vendere media correpta
- n.s.** **Venum** i. venditio vel omne quod venditur
- f.t.** **Venus** est stella vel planeta regnans super amorem vel pulchritudinem et caputur pluxuria
- m.p.** **Venustus** i. sapiens vel wolgestalte 2.
- f.t.** **Venustas** i. pulchritudo 1.
- f.t.** **Depris** eyn bramen hecke
- n.s.** **Deprum** eyn bramber
- m.t.** **Der** der lencze oder der meye
Deraciter i. vere aduerbium werlich
- o.t.** **Verax** warhaftig. **In Veracitas** warheyt
- n.t.** **Verbale** est nomen quod venit a verbo et significat tria scilicet actionem agentis passionem patientis et proprietatem mediam
- f.p.** **Verbena** est nomen herbe eyn pfen krute
- n.t.** **Verber** eyn schlag flagellum vel impetus
- a.p.** **Verberare** i. percutere schlagen
- m.p.** **Verbigena** q. genitus de verbo sicut Christus
- n.s.** **Verbum** quatuor significat. Vnde versus
Hoc nomen verbum designat quatuor ista
Est pars est filius deceptor siue loquela
Verebrum eyn weyden baume
Vere i. certe werlich aduerbium
- f.p.** **Verecundia** schame sunt genitalia virorum siue mulierum 2.
- d.p.** **Verecundari** schemen 1.
- m.s.** **Verecundus** schemig
- m.s.** **Veredarius** est cursor vel equus
- m.s.** **Veredari** sunt illi qui festinant in equis currunt
- m.s.** **Veredarius** eyn schlyten furer

- f. p. **V**erenda. i. pudibunda. schemde
 d. s. **V**ereri. id est. timeze fürchten
 n. t. **V**ergeze. id est. appropinquare. veteze
 m. s. **V**eridicus. i. vera dicens. eyn warsager
 a. p. **V**erificare. id est. vera facere
 m. s. **V**eriloquus. id est. vera loquens
 a. p. **V**eritare. i. pugnare. celezare. vel attrahere
 f. t. **V**ermis eyn wurme
 n. s. **V**ermiculatum. i. depictum in modum vermis
Vermiculus. eyn würmlin oder rotverbis.
 f. p. **V**erna. eyn knecht oder eyn maget
 m. s. **V**ernaculus. est seruus in domo nutritus
 a. p. **V**ernare. i. flozere vel amenum esse
 n. s. **V**ernisium. vernisse. sicut impressores habent
Vero coniunctio. id est. sed. aber
 f. p. **V**eronica. eyn veronig zeichen 2.
 f. p. **V**erona est ciuitas in lombardia. bern. 1.
 m. t. **V**erzes est porcus nō castratus. eyn eber
 n. s. **V**erriculum. id est. tragum. et est nauis piscatozis
 f. p. **V**eruca eyn wartz. vel tumor in cute
 n. t. **V**ersale. est litera capitalis. eyn grosser büstabe
 a. p. **V**ersare. i. freqñter vertere
Versatilis. ad vertendum abilis. sicut gladius
Versificare. id est. versus facere
 d. t. **V**ersipellis. id est. versutus vel dolosus 2.
 m. t. **V**ersicolor. est ille qui mutat colozes 1.
 f. p. **V**ersutia arglistikeit. oder schndickeit 2.
 m. q. **V**ersus dicitur actus vel passio vertendi 1.
 m. s. **V**ersutus. id est. sup bus. klug schwinde arglistig 3.
 a. t. **V**ertere. vmb keren oder wenden
 n. s. **V**ertibula sunt cardines ianue. pprie angel 2.
 n. s. **V**ertibzum. id est. alabzum. eyn haspel 1.
 f. t. **V**ertigo. i. cōmotio. schwindelunge
 n. s. **V**ertinellum eyn kropf
 m. t. **V**ertex. eyn scheptel. ⁊ capitur p summitate cuiuslibz rei
 n. q. **V**eru indeclinabile. eyn brat spysse. **Vnde Dic sine carne**
veru. cum carne dic esse verutum **Wider**
 m. t. **V**erux. id est. aries non castratus. et est pater ouium. ein
 n. s. **V**erutum. i. veru cum carne. eyn spisz mit fleisch
 m. s. **V**esanus. id est. infirmus. oder vnfinnig 2.

Ves.

- f.p.** **Vesania** id est infania oder vnfinnikheit 1.
de.t. **Vesci** id est cibo vti vel nutriri 2.
f.p. **Vesica** eyn blausz. **Inde** vesicula parua vesica 1.
f.p. **Vespa** est musca habens aculeum venenosum. **proprie** ein weftz oder eyn hummel
n.s. **Vesparium** id est nidus vesparum
n.t. **Vesper** est quando sol vel luna tegitur nubibus in die.
Vespertinus a um ad vesperum ptinens vel ad noctē
Vespere indeclinabile. dz hora nona vsqz i occasum solis
Vesperum sole occidente. **Vespera** sole oriente. **Vnde** **Vespera** sit nona si re mūtaueris in ra. **Solis** habens ortum si ra mūtaueris in rum. **Istius** occasum vesper sit quelibet hora
m.s. **Vesperus** der abent sterne
Vespertilio eyn fleder musz
a.p. **Vestigare** i. inquirere vel pscrutari. **pprie** spiren
n.s. **Vestigium** eyn fußz spoze
f.t. **Vestis** eyn kleit. 3.
n.s. **Vestimentum** idem. 1.
a.q. **Vestire** cleyden. 2.
m.s. **Vestitus** gekleidet. 4.
Vesticeps dz iuuenis qui iam incipit habere barbam
d.t. **Vestras** id est de vestra gente
n.p. **Vetare** id est phibere verbieten
m.s. **Veteranus** eyn alter man
Veteraze alten
m.s. **Veternus** substantiuum est morbus antiquus
Veternus a um id est senex decrepitus
m.s. **Vetitus** a veto as id est prohibitus. **vt** **Adam** comedit de ligno vetito. id est prohibito
f.p. **Vetula** eyn alt wib
m.s. **Vetulus** eyn alter man
o.t. **Vetus** alt. **Veteritas** altikeit
m.s. **Vetustus** id est senex alter
f.t. **Vetustas** id est antiquitas
a.p. **Vexare** id est tribulare offendere. **pprie** spöthen
n.s. **Vexeolum** est instrumentum puniendi
m.s. **Vexillifer** eyn baner fūrez
n.s. **Vexillum** id est banerium. eyn baner oder fan
f.p. **Via** a veho. quia p eam aliquis vehitur. ein strauß
n.t. **Viale** ad viam pertinens. eyn steg

Via.

m. s. **Diatricus** est liber portabilis per viam. **epn** **Bruiere**. vel dicitur **p̄cium** quod datur curzenti p viam vnius dici vel capitur pro corpore dominico

CXLIII.

m. t. **Diator** ein wander man

f. t. **Dibex** est arbor quedam ein **Bürck**.

m. t. **Dibeus** bürckin.

f. t. **Dibex**. **cis**. est lesura pueri in culo cum virga.

n. p. **Dibzare**. **glissen** vt **gladius**. **Inde** **vibzalis**

m. s. **Dicarij** qui sunt de eodem vico

m. s. **Dicarius** est qui suffert vicem alterius. **ein** **stat halter** vt dicitur quasi carens vicibus in capitulo

m. s. **Dicercancellarius** **epn** **vnder schreiber**.

f. p. **Dicia** est genus leguminis

a. p. **Diciare**. **leftern**

m. t. **Diciator** **epn** **schender**

f. t. **Dicis** est officium vel locus. et caret rectis

m. s. **Dicinus** **epn** **nachbur**.

m. s. **Diciosus** est aliquis existens plenus vicio

m. s. **Dicissitudinarius** est qui agit vices alterius

adu. **Dicissim**. id est. mutuo vel alternatim.

f. t. **Dicissitudo** est viciis alternatio retributio vel **omutatio**. vel alteratio **wandelberin stetikeit**

m. s. **Dicissus** **manhafftig**

Dictin grece vigilare latine 4.

f. p. **Victima** est sacrificium quod fit pro hostibus vincendis. vel victis. **Etiam** capitur pro agno pascali 1.

Victimare. id est. immolare. 3.

d. t. **Victimalis** ad victimam pertinens 2.

m. t. **Victor** a vinco **epn** **pber winder**

f. p. **Victoria** **epn** **pber windunge**

m. s. **Victoriosus**. i. victoria plenus. **krieghaftig**

d. t. **Victorialis** ad victoriam pertinens.

Victus **pber wunden a vinco**

Victus a viuo. **spise oder notdurft**

m. s. **Dicus** **rexilla** extra ciuitatem vel habitatio ciuitatis. vel **stricta platea**. **epn** **gasse**.

a. s. **Videre**. i. **audire**. ut in **exodo** **plūs videbat voces**. **Secdo** est **ymaginari**. **Tercio** dicitur operari per visum et sic **oculus dē** **videre**. **Quarto** accipitur **pprie**. **Quinto** est **scire**. **Sexto** est **cauerē** **re**. **Septimo** est **inteligere**. **Octauo** est **misereze**. **Nono** est **pbara**

- a.p.** Viduare beſanben vel viduam facere
f.p. Vidua. q. viro iouata. i. priuata. wptwen
f.t. Viduitas. tatis ppietas. wptwenheyt
m.s. Viduus ad viduam ptenens. eyn witwer
f.p. Viella eyn fidel.
 Viello viellas. fidlen.
n.s. Vigere blien oder grünen
adu. Vigefies. zweintzig malen
m.s. Vigefimus der zweintzigofte
n.p. Vigilare. wachen. 4.
f.t. Vigilatio wachunge. 5.
f.p. Vigilantia. wachkeit. 2.
adu. Vigilanter idem 3.
d.t. Vigil eyn wechter 1.
n.s. Vigiliū. id est. vigilatio vel hora vigiliij 7.
f.p. Vigilia. lie. idem vel dies pfectus quia tunc ſero vi gila
 mus. proprie fpr abent. 6.
m.t. Vigor. i. fortitudo. ſtercke oder blünſſe.
m.s. Vigorofus a um. i. vigore plenus. kreftig.
d.t. Vilis ſchnöd
f.t. Vilitas. ſchnödikeit 2.
a.t. Vilipendere. id est. p nihilo reputare. verſchnöden 1.
m.s. Villicus. quaſi ville cuſtos vel gubernator.
m.s. Villus dicitur crinis vel lana animalium 2.
n.s. Villum diminutium a vinum. et est vile vinum 1.
a.t. Vincere. pbez winden
a.q. Vincire. id est. ligare 2. *Vinciāda.*
d.t. Vincibilis. dicitur qui vinci poteſt. Vnde Vinco quem ſu-
pero. ſed vincio quem vinculis ligo 1.
n.s. Vinculum eyn bant. 2.
a.p. Vinculare. id est. vincire 1.
 Vinctus. id est. ligatus. impeditus
f.p. Vindemia. eyn win leſung oder her bſt.
n.p. Vindemiare id est vuas a vinea colligere.
m.t. Vindemiator. eyn win leſer.
m.t. Vindex eyn reher
 Vindicare. rechen
f.p. Vindicta. rachunge. vl dicitur gladius militie quando ac
 cedunt dignitatem militarem. vel dicitur virga que dabatur an
 tiquitus ſeruis in ſignum libertatis

- f. p.** Vineā eyn wingart. vel dicitur instrumentum bellicum
ein storm katz. **Vinetum** idem
- m. t.** Vinitor eyn win man .
- m. s.** Vinolentus. wol gedruncken
Vinosus idem
- f. p.** Viola. eyn viol. vel potus factus de violis
- a. p.** Violare. pber weldigen
- f. p.** Violentia. gewalt. 2.
- n. s.** Violaticum est locus vbi crescunt viole
- a. p.** Violentare. pber weldigen. 1.
- m. s.** Violentus. pber weldig. 3.
- f. p.** Vipa vel Vippa. eyn win suppe
- f. t.** Vipera est genus serpentis. eyn natter
- m. s.** Viperus. nattericht. oder eyn bzamer bom
- f. t.** Virago. eyn manne. quasi viriliter agēs. Etiam dī quasi s
viro acta. i. formata et significat euam
- n. s.** Directum est locus vbi crescunt parue virgē.
- m. s.** Vir a vireo. quia in multis virtutibus virere debet
- f. t.** Diredo. grimmheit.
Virere et Direscere idem
- f. p.** Virga eyn rūt.
- f. p.** Virgula. id est. parua virga eyn kleyn rūt.
- f. p.** Virga pastoris. eyn kolb.
Virga textoris eyn kart sicut habent textores
- f. p.** Virgena est locus vteri vbi conceptio fit
- f. t.** Virginitas. Juckfrewschafft.
- m. s.** Virgēmus a um. more virginis castus.
- d. t.** Virgo eyn juckfrew.
- f. t.** Virguntula est parua virgo.
- n. s.** Virgultum est locus vbi crescunt noue virgule
- n. s.** Viridarium. eyn wurtz gart. oder grasz hoff.
- d. t.** Viridis. grün.
- n. s.** Viridehispanum. span grün
- n. t.** Virilia mansz gemecht.
Virilis. manlich.
- n. p.** Virisare. id est. viriliter agere
Viroz grümmekeit
- f. t.** Virtus. dugent. Item significat ordinem angelorum. Itē
diuinam prouidentia. vt ibi. Virtus altissimi obumbrabit
tibi. Item potentiam in coitu. vt ille est maioris virtutis

- apud mulieres q̄ iste. Item potentiam secularem. ut rex
nō saluabitur per multā virtutē. id est. potentiam.
- m. s. **Virtuosus** a um. i. virtutibus plenus. d. ugentiam.
- Virus** neutri generis indeclinabile. vergifft.
- m. s. **Virulentus**. i. veneno plenus. vergifftig.
- f. t. **Vis** rationis. vernemende krafft. Sed vis apprehensiva.
die erste inwendig krafft.
- m. s. **Viscosus** schlimlechte.
- m. s. **Discus**. darne oder schlime.
- n. t. **Disere**. id est. frequēter videre. pprie besechen.
- a. p. **Visitare** beschotten oder besuchen.
- m. t. **Visitator**. eyn beschouwer oder sūcher.
- m. t. **Dispilio**. eyn reuber. et dicitur quasi vi spolians.
- m. q̄. **Disus** das gesicht.
- f. p. **Vita** das leben.
- f. p. **Vita actiua**. eyn wirckend leben.
- f. p. **Vita contemplatiua**. eyn beschaulich leben.
- d. t. **Vitalis** lebentlich.
- Vitare** vermden vel vitam ornare. i. disponere.
- n. s. **Vitellum** eyn ey dotez.
- f. t. **Vitis** eyn win stock.
- Vitrius** gleserin.
- m. s. **Vitacus** papegeye. alij dicunt Vitatus.
- m. t. **Vitriator** est ille qui facit vitra.
- m. s. **Vitricus**. stieff vatter.
- f. p. **Vitrica**. stieff mūter.
- n. s. **Vitrum** eyn glasz.
- n. s. **Vitriolum**. kopfer wasser.
- f. t. **Vitta** est mitra qua caput ligatur eyn hub.
- n. p. **Vittare**. i. vitis ornare.
- m. s. **Vitulus** eyn kalb. 2.
- Vitulare**. id est. letari diuina voce. 1.
- a. p. **Vituperare**. q. vitam alicuius turpē parare. lesteren. 2.
- n. s. **Vituperium**. laster. 3.
- Vituperabilis**. lesterlich. 1.
- o. t. **Viuar**. id est. subtilis. vel lebenshaftig. 2.
- n. s. **Viuarium** dē sporta in qua seruantur pisces viui in aqua. 1.
- m. s. **Viuidus**. i. viuus fortis agilis. 2.
- a. p. **Viuificare**. i. viuum facere lebendig machen. 3.
- m. s. **Viuficus** a um. faciens viuum. 4. **Viuiua**.

- m.s. **Diuus**. a. um. quod habet vitam. vt panis christi dicitur
 viuus. pprie lebendig. 1.
 Diuere leben. 1.
 Dix kume oder nache aduerbium.
- a.p. **Ulcere**. i. vulnerare. vel ulceribus implere.
- m.s. **Ulcerosus** a um. id est. ulceribus plenus.
- f.t. **Ultio**. rechunge vide *Ulysses*
 Ulcisco. id est. punio vinco 2.
- n.t. **Ulcus** eyn geschwere. 3.
 Ulcisci rechen. 1.
- m.s. **Ullus**. id est. leccator vel tabernarius
- f.t. **Uligo** naturalis humor terze scz fumus
- m.s. **Uliginosus**. vligine plenus vel pinguis
 Ulfes est pprium nomen vel dicitur totus peregrinus.
- n.p. **Ullulare** hylen sicut canes. 2.
 Ullus. id est. aliquis. 3.
 Ullula est auis que videtur ullulare. eyn pll. 1.
- adu. **Ullatenus**. id est. vlllo modo. etlicher masz.
- f.p. **Ulna** dicitur manus vel brachium. zt. eyn eln.
- n.p. **Ulnare**. id est. cum vlna mensurare. messen.
- adu. **Ultimo** zu leste.
- adu. **Ultimatim** idem.
- ppos. **Ultra** aduerbium loci. furte. vel vorwerterisse. Aut est pre
 positio. et comparatur. vltra vltior vltimus 2.
- m.s. **Ultor** eyn reher 1.
 Ultus a um. ab vlcisco. idem 3.
- f.p. **Ulua** est herba crescens in paludibus. Ichwertel.
- m.s. **Umbilicus** eyn nabel.
- m.t. **Umbo**. bonis. eyn buckeler.
- f.p. **Umbra** schat carens sole.
- n.s. **Umbzaculum** idem. vel schirm bzett.
- a.p. **Umbzare**. id est. obscurare. tegere.
 Una aduerbium congregandi. i. simul. zu samen.
- d.t. **Unanimis** acordans ex vno animo. eyn mietig
 Unanimiter aduerbium. id est. acordanter
- n.p. **Unare** eynigen.
- f.p. **Uncia** eyn gewichte.
- n.s. **Uncinus**. a. um. krump oder hogericht. 2.
- n.s. **Uncinum** est ferzum in modum falcis curuatum. 1.
- f.t. **Uinctio** Olunge. Inde sacra pinctio.

- m. s.** **Unctuosus** salbechtig
Unctus eyn haucke.
- f. p.** **Unda** id est aqua vel superior pars aque.
- adu.** **Unde** wa von. **Undecunqz** idem aduerbia.
- m. s.** **Undecimus** der eylfft. **Undenus** idem
- m. s.** **Undenari** Eilfzal. **Undecim** Eilff.
- f. p.** **Ungaria** vngerlant.
- m. s.** **Ungarus** eyn vnger.
- a. t.** **Ungere** salben **n. s.** **Ungentum** salb. quod conficitur ex diuersis speciebus. vel herbis. 3.
- n. s.** **Unguen** est simplex liquor non pmixtus. 2.
- m. s.** **Unguentarius** qui facit vngentū eyn salbenmacher. 1.
- m. s.** **Ungumphus** Huffnagel.
- m. t.** **Unguis** notat planiciem vel collectionem. vel perfectio-
nem vt cum dicitur hoc est factum ad vnguem. id est. pla-
niciem. **T**ecundo dicitur peccatum **U**nde vidi peccatum
scriptum in vngue. **T**ercio accipitur proprie. **Q**uarto
notat rem paruum valentem eyn finger nagel
- f. p.** **Ungula** eyn klauw.
- m. s.** **Unicornus** vel is et hoc um est fera que capitur preda et
moritur que vt dicunt aliqui est idem quod rhinocerus. vel
animal quod vnum cornu habet in fronte eyn eynhorn
- m. t.** **Unicolor** dicitur quod est vnus coloris
- m. s.** **Unicus** eynig. 2.
- f. p.** **Unica** id est. anima. **Unps.** Erue a framea zt. 1.
- o. t.** **Uniformis** eyn formig.
- m. s.** **Unigamus** qui tm vni mulieri est nuptus.
- m. s.** **Unigenitus** eyn eyngelborn sun. 2.
- f. p.** **Unigenita** eyn eyngelborn dochter. 1.
- m. s.** **Unimodus** eyn messig.
- f. t.** **Unio** est equiuocum. **U**nde. **E**st lapis est punctus est vnio
proximitasqz. **Q**uas est proximis. sz preliquis muliebze.
- a. t.** **Uniuersalis** gemeyn.
- m. s.** **Uniuersus** idem. 3.
- f. t.** **Uniuersitas** et. **Uniuersalitas** idem gemeyne. 1.
- n. s.** **Uniuersum** die gantze welt. 2.
- U**ngq immer aduerbium.
- m. s.** **Unus** ponitur partitive vt **P**rotinus est multis mater o
siderat vnum. **T**ecundo notat conseruantia in esse. **T**er-
cio notat consensum vt hic. erat illis cor vnum et anima

yma. Quarto ponitur integritue. Quinto notat exclusio-
nem pluralitatis. Sexto notat similitudinem. Septimo
ponitur adiunctiue. Octauo notat discretōnem. Nono p
vnitus ponitur.

Vnusquisq; Ein ietlicher.

a.p. Dobisare prtzen.

n.s. Vocabulum. id est. verbum eyn wort.

f.t. Vocalis eyn ader oder roze in collo.

d.t. Vocalis et hoc. le. vocem habens

Voco: prout est passiuum. Ich werden ruffen. Sed pro
ut est deponentale et vocatiuum. Ich heisse. 2.

a.p. Vociferare ruffen oder eyn stime machen. 1.

f.p. Vola est media pars manus. vel est fructus cuiusdam ar-
boris. eyn pförlich.

d.t. Volatilis. id est. ad volandum abilis. gefedert

m.s. Volatus. a. um. geflogen.

m.q. Volatus. us. ui. fliegunge.

m.t. Volucer hoc cre. id est. velox letus

f.t. Volucris eyn vogel. quando est substantiuum. sed quando
est adiectiuum tunc idem est q velox

d.t. Volubilis beweglich.

Voluere. weltzeln.

f.p. Vuella eyn wind an eyner bressen. vide Vouere

n.t. Volumen. eyn gebunden buch.

m.s. Voluntarius. eygen willig. voluntas.

Voluptas. luste. 2.

m.s. Voluptuosus. lustig. 3.

Voluptare volhust haben. 1.

n.s. Voluptabrum est locus luti. eyn pfülle.

Volupte aduerbium. wollustliche.

m.t. Vomer vel vomis. eyn pflug pfen. vel cauda aratri. 1.

m.q. Vomitus a vomo. spynge. 3.

n.t. Vomere spyn. vel sumpta. wider geben. 2.

f.t. Vorago schlindunge. vel baratrum.

o.t. Vorax qui multum deuorat. fressig.

m.t. Vortex est vorago vel circularis reuolutio aque.

m.s. Vetus. id est. antiquus senex. 2.

m.s. Votiuus. gotliche. oder heylig. oder andechtig. vel voto
astrictus. 1.

Vot.

- n.s. **Votum** eyn geystlich gelibde oder begierikeit . 2 .
Vouere geloben den heyligen oder begeren . *Vide Vouella*
- f.t. **Vox** a voco as are . quia per eam vocamus .
- f.p. **Vpupa** eyn widhopff /
Ur grece id est . ignis latine . 1 .
- n.s. **Uranum** id est . celum . ab ur quod est ignis . 4 .
- m.s. **Uranicus** . a . um . id est . celestis . **Uranus** idem / 3 .
- f.p. **Urania** . musa que celestis dicitur / 2 .
- f.p. **Uratiflavina** . pzelou in flesia ciuitas . 5 .
- m.s. **Urbanus** substantiuum . ciuis romanus dicitur **Urbis** adie
ctiuum . id est . facetus vel curialis / I .
- f.t. **Urbs** id est . ciuitas . **Urbis** . 3 .
Urbus id est . sulcus . **Urbis** . 3 .
- m.s. **Urceus** . eyn eymer oder eyn wasser vass . 4 .
- f.t. **Uredo** est ventus vrens .
- a.t. **Urere** . i . ardere . **Urennen** ab ur quod est ignis .
- f.p. **Urina** est minctura **Urin**tz wasser . Et dicitur ab **ur** . qz
a renibus vsta gradiatur .
- n.t. **Urinale** est vas ad capiendum **urinam** .
- n.p. **Urinare** id est **urinam** emittere .
- a.s. **Urgere** id est cogere zwingen .
Urgidus / zwingung .
- f.p. **Uria** est vermis porci eyn schwinz luse /
- m.p. **Urias** est proprium nomen .
- m.t. **Uziel** est proprium nomen angeli Et interpretatur ignis
et est quartus angelus in paradiso .
- f.p. **Uzna** eyn eymer . **Uzna** tis . **Uznale** idem .
- f.p. **Ursa** maior est currus in celo .
- f.p. **Ursa** minor das sibende gestirn . *Ursula*
- m.s. **Ursus** eyn bere . et dicitur ab **urgeo** .
- f.p. **Urtica** est quedam herba eyn nessel .
- f.p. **Uria** est forma cum materia .
- m.s. **Uholus** materliche .
- n.p. **Uitare** üben .
- adu. **Uspiam** id est in aliquo loco . **Usqz** idem .
Uaquequo aduerbiuz . sumitur multis modis .
- Vnde** . **Aduer.** dans quantum dat **vsquequo** dans aliquantuz .
- Vndiqz** fit locum tempus signando quousqz
Quamdiu ve significans vult temporis esse
Vatilicoqz pede semper vult **vsquequo** poni

- n. t.** **Ulcipio** id est circa vsum aliquid capio .
n. p. **Urpere** id est vsuram dare vel capere . 3 .
f. p. **Ura** wücher . 1 .
U **urarius** eyn wücherer . 2 .
a. p. **Urpere** zu vnrecht nemen . 1 .
f. t. **Uzpatio** vnrecht nentunge . 2 .
m. q. **U** **us** gewönunge oder gebzuchunge .
n. t. **U** **ensile** hufz rat .
U **ter** tra . trum . est nomen distributiuum p duobus
U **ter** vteris . eyn schluch **U** **nde** **U** **tribus** antiquis vinum
committere noli nec semibz que vteris vchis pcpum
m. s. **U** **terinus** einhalb bzüder von der müter .
m. s. **U** **terus** est locus oceptonis qui in medio se diuidit .
ö. p. **U** **ti** gebzuchen .
adü. **U** **ti** id est sicut .
U **tinam** aduerbium optandi . ach das oder wolte got . et
 est signum optatiui modi .
U **tiqz** id est certe vel ita . 2 .
U **tputa** id est sicut **U** **tpute** idem aduerbia . 1 .
adü. **U** **trobiqz** id est vbiqz . allen enden
adü. **U** **trum** ob wie dann .
adü. **U** **trunqz** beydenthallen .
f. p. **U** **ua** eyn win dzub .
n. p. **U** **uadisare** ware verston .
f. p. **U** **uarandia** id est cautio sicherunge .
U **ueo** . es . ere . id est . humere impinguescere
m. s. **U** **uedus** a um . interius humidus .
m. s. **U** **lcanus** est deus ignis .
U **lgu** gemein volck oder das mer . 2 .
U **lgare** . manifestare ad vulgus aliquid pñcere . 1 .
n. t. **U** **lnus** eyn wunde . 3 .
m. s. **U** **lnerosus** a um . id est . vulneribus plenus . 1 .
m. s. **U** **lnificus** id est . crudelis vel vulnus faciens . 2 .
f. t. **U** **lpes** eyn fuchs . 2 .
f. p. **U** **lpcula** diminutiuum . 1 .
m. t. **U** **ltuz** est nomen auis . eyn gvr .
m. s. **U** **lturnus** est ventus collateralis . Nozt wind .
m. q. **U** **ltus** a volo vis dicitur . quia per eum animi voluntas
 ostenditur . **U** **ecundum** enim voluntatem animi in variis
 motus mutatur . eyn angesicht .

Xan.

.IIV. LXV

f.p. **V**alua dicitur quasi valua. quia est quasi ianua ventris. Del qua se me recipiat. et quia in ea fetus precedat.

n.8. **P**roxare id est proxorem ducere.

f.t. **P**rox ab vngo quasi vnxi. Antiquitus enim nubentes pueros inungebantur crismate.

Litera usque ad tempus Augusti in usu non erat apud latinos. Et digne hoc tempore assumpta est quo christi nomen innotuit. quia in figura christi scribitur. Et ut dicit papa. christi in genibus per h habetur et scribitur. Et scias quod nomina desinentia in x faciunt genitium in cis. et in gis. exceptis quattuor. **O**is rectus in cis

vel gis genitium Terminat. absque senex nix nox atque suppellex

m.8. **T**andicus macedonum lingua pro melis aprilis

n.8. **X**enium vel xenam kleinheit. id est signum quod portat peregrinus

n.8. **X**enodochium vel xenodochium est hospitale pauperum
Xenos id est peregrinum vel sensus

n.8. **X**enotrophium locus ubi pauperes conuersantur. 2.

d.p. **X**enotrophita qui vel que custodit xenotrophium 1.

f.p. **X**erofagia id est cibus siccus. sicca comestio vel abstinencia potus

Xilon grece lignum latine 3.

n.8. **X**ilobalsamum est lignum vel cortex balsami. et liquor emanans de ligno eius trito 1.

m.8. **X**ilofagus est vermis lignum comedens. 2.

Xiros id est fructus 2.

n.8. **X**romirrum dicitur fructus mirre seu aroma vel mixtura mirre et alces 1.

m.8. **X**ristianus ein cristen mensch

m.8. **X**ristus interpretatur vnctus.

f.p. **C**onia est ymago sicut ymagines sanctorum in ecclesiis habentur

m.8. **D**iconomus est dispensator domus ein schaffner. Sed quidam dicunt fidelis interpres Alij dicunt quod est fidelis notarius alicuius domini sicut in plebo gen inuenit

n.8. **D**podromium est structura quedam lignea in qua suffraganea retinetur ne se mouere possint